

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kirkkolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan seurakuntayhtymähallinnon kehittämistä siten, että nykyisistä osittaisen ja täydellisen yhteistalouden seurakuntayhtymämalleista luovuttaisiin. Uusi-
muotoisessa seurakuntayhtymässä olisi piirteitä molemmista malleista. Seurakuntayhtymän hallintoeliminä olisivat yhteinen kirkkovaltuusto ja yhteinen kirkkoneuvosto. Seurakuntayhtymän jokaisella seurakunnalla olisi seurakuntaneuvosto. Yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvostot valittaisiin seurakuntavaaleilla. Yhteinen kirkkovaltuusto valitsisi yhteisen kirkkoneuvoston.

Seurakuntayhtymä hoitaisi lakisäateisinä tehtävinä asiat, jotka koskevat yhtymään kuuluvien seurakuntien kirkollisverotusta, keskusrahastomaksuja, talousarviota, rahoitointa, kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja tilintarkastusta. Lisäksi seurakuntayhtymälle kuuluisivat eräät laissa määritellyt seurakuntien henkilöstöhallinnon asiat. Näitä tehtäviä ei voitaisi siirtää seurakuntatasolle.

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyisi koko

seurakuntayhtymän ja sen seurakuntien menot kattavan talousarvion. Seurakunnille voitaisiin osoittaa kokonaismääräraha, jonka puitteissa niiden olisi mahdollista perustaa ja lakkauttaa virkoja, jos perussäännössä niin määrätään. Seurakunnat päättäisivät itse talousarviossa niille osoitettujen varojen käytöstä.

Myös arkkipiispan vaalitapaan ehdotetaan muutosta. Äänioikeuden arkkipiispan vaalisaisivat kaikkien hiippakuntavaltuustojen jäsenet sekä kirkkohallituksen jäsenet. Äänivaltaisia olisivat edelleen arkkihiippakunnan papisto ja lehtorit sekä yhtä moni maallikkovalitsijamies, kaikkien tuomiokapitulien jäsenet sekä kaikkien hiippakuntien kirkolliskokousedustajat. Uudistuksen jälkeen koko valitsijakunnasta arkkihiippakunnan osuus olisi noin 71 prosenttia ja muiden hiippakuntien osuus noin 29 prosenttia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Seurakuntayhtymän hallintorakenne ja yhteistalouden muodot

Seurakuntaa on perinteisesti pidetty kirkon perusyksikkönä, jonka hallinnossa on ollut sisäkkäin kaksi rakennetta: virkarakenne (pappisvirka) ja edustusrakenne (demokraattinen). Seurakunnan omaleimaisuuden katsotaan lähtökohtaisesti edellyttävän papiston myötävaikutusta seurakunnan asioista päätettäessä.

Mainitut yleiset periaatteet koskevat myös 1970-luvulta lähtien kirkossa käytössä ollut seurakuntayhtymähallintoa. Seurakuntayhtymä on ensisijaisesti siihen kuuluvien seurakuntien yhteistoiminta- ja palveluorganisaatio, jonka pääasialliset tehtävät liittyvät talouden koordinointiin sekä hallinnon ja talouden tehostamiseen ja rationalisointiin. Saman kunnan alueella olevien seurakuntien on muodostettava seurakuntayhtymä. Yhtymään kuuluvien seurakuntien on hoidettava asiat joko täydellisessä tai osittaisessa yhteistaloudessa.

Täydellisessä yhteistaloudessa olevien seurakuntien osalta seurakuntayhtymä käyttää päätösvaltaa asioissa, jotka yksittäisessä seurakunnassa kuuluvat kirkkovaltuustolle. Täydellisessä yhteistaloudessa olevilla seurakunnilla on vaaleilla valitut seurakuntaneuvosto ja yhteinen kirkkovaltuusto, joka puolestaan valitsee yhteisen kirkkoneuvoston. Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion koko seurakuntayhtymää ja sen seurakuntia varten sekä perustaa ja lakkauttaa kaikki virat ja käyttää muutoinkin pääsääntöisesti kirkkovaltuustolle kuuluvaa päätösvaltaa. Seurakuntaneuvosto päättää niiden varojen käytöstä, jotka seurakunnalle osoitetaan yhtymän talousarviolla seurakunnallista toimintaa varten. Seurakuntayhtymä on varsinainen oikeussubjekti, joka omistaa kiinteistöt ja muunkin omaisuuden. Nykyisin myös seurakunta voi omistaa omaisuutta ja päättää siitä, jos kysymyksessä on lahjoitusvaroin hankittu omaisuus ja asiasta on määrätty seurakuntayhtymän perussäännössä. Vuonna 2002

täydellisessä yhteistaloudessa olevia seurakuntayhtymiä oli 42, joissa oli yhteensä 167 seurakuntaa ja näissä 1 947 085 läsnä olevaa jäsentä.

Osittaisessa yhteistaloudessa kunkin seurakunnan kirkkovaltuusto säilyttää oman päätösvaltansa lukuun ottamatta niitä asioita, joista seurakuntayhtymän on huolehdittava lain nojalla tai jotka uskotaan seurakuntayhtymän hoidettaviksi yhtymän perussäännöllä. Osittaisessa yhteistaloudessa seurakunnat ovat organisaatioltaan ja toimivaltuuksiltaan itsenäisiä seurakuntia, joilla kullakin on vaaleilla valittu kirkkovaltuusto. Nämä valitsevat seurakuntayhtymälle yhteisen kirkkovaltuuston, joka valitsee yhteisen kirkkoneuvoston. Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy seurakuntayhtymän ja sen seurakuntien väliset tulonjakoperusteet toistaiseksi. Ensimmäinen päätös alistetaan kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Vahvistettujen tulonjakoperusteiden mukaan jokainen seurakunta ja seurakuntayhtymä hyväksyvät vuosittain itselleen talousarvion. Vuonna 2002 oli osittaisessa yhteistaloudessa 14 seurakuntayhtymää, joissa oli yhteensä 36 seurakuntaa ja näissä 203 898 läsnä olevaa jäsentä.

Seurakuntayhtymän voivat muodostaa myös kahden tai useamman kunnan alueella olevat seurakunnat. Vapaaehtoiseen seurakuntayhtymään sovelletaan kaikkia yhtymähallintoa koskevia säännöksiä sellaisenaan. Vapaaehtoisia seurakuntayhtymiä on tällä hetkellä vain kaksi, Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä sekä Pietarsaarensuodun seurakuntayhtymä.

Perussäännöllä seurakuntayhtymän tehtäväksi otettujen asioiden määrä vaihtelee huomattavasti yhtymittäin. Vähäisintä se on osittaisen yhteistalouden yhtymissä, etenkin jos seurakuntajako on toteutettu kielellisillä perusteilla. Tyypillisiä yhteisesti hoidettavia asioita ovat tällöin kiinteistötoimi ja hautaus-toimi.

Täydellisen yhteistalouden seurakuntayhtymällä, joka lakisääteisesti hoitaa seurakuntien omaisuuden, on yleensä toiminnallisia tehtäviä keskimäärin enemmän kuin osittaisen yhteistalouden yhtymällä. Usein nämä

seurakuntayhtymät hoitavat myös henkilöstöasioita huomattavan keskitetysti. Näitä ovat henkilöstöpolitiikan yleissuunnittelu, paikallisten virka- ja työehtosopimusten tekeminen ja niiden soveltaminen sekä esitysten tekeminen kirkon sopimusvaltuuskunnalle, luottamusmiestoiminta, työsuojelu, työpaikkademokratian ja työterveyshuollon järjestäminen, nimikirjanpito sekä kokemus- ja muiden lisien myöntäminen.

Seurakuntayhtymässä hoidettavista toiminnallisista asioista yleisimpiä ovat sairaalasielunhoito, perheneuvonta, diakoniatyön yleissuunnittelu, erityisdiakoniatyö ja yhteiskunnallinen työ, kasvatustoiminnan yleissuunnittelu, erityisnuorisotyö sekä kurssikeskusten käytön järjestäminen ja valvonta. Suurissa seurakuntayhtymissä on lisäksi yleensä muitakin tehtäviä.

Seurakuntayhtymien perussäännöt noudattelevat hyvin pitkälle kirkkohallituksen antamia mallisääntöjä.

1.2. Kirkkoneuvoston kokoonpanoa koskevat rajoitukset

Nykyisin kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston valituista jäsenistä enintään puolet saa olla kirkkovaltuuston jäseniä. Kirkkoneuvoston itsenäinen valmistelu kirkkovaltuuston päätettäväksi on katsottu turvattavan parhaiten tällaisella rajoituksella.

Varapuheenjohtajaksi ei voida valita saman seurakunnan viranhaltijaa. Seurakunnan viranhaltijat ovat muuten vaalikelpoisia kirkkoneuvostoon.

1.3. Arkkipiispan valinta

Kirkkolain (1054/1993) mukaan arkkipiispan vaalissa ovat äänivaltaisia arkkihiippakunnassa samat tahot kuin piispanvaalissa yleensäkin. Äänivaltaisia ovat siten hiippakunnan papit ja lehtorit, tuomiokapitulien lakimiesasessori, hiippakunnasta kirkolliskokoukseen valitut maallikot sekä seurakunnista valitut maallikot, joita valitaan niin monta, että maallikkovalitsijoita on yhtä monta kuin on pappeja ja lehtoreita. Tämän lisäksi äänivaltaisia ovat myös muiden hiippakuntien tuomiokapitulien jäsenet sekä kirkolliskoko-

ukseen hiippakunnista valitut edustajat ja saamelaiskäräjien valitsema edustaja.

Arkkipiispan viran kokonaiskirkolliset tehtävät ovat käytännössä oleellisesti lisääntyneet ja niiden merkitys kasvanut, vaikka arkkipiispan tehtäviä koskevat säännökset eivät ole varsinaisesti muuttuneet. Arkkipiispa toimii kirkolliskokouksen, piispainkokouksen, kirkkohallituksen ja kirkon ulkoasiain neuvoston puheenjohtajana ja huolehtii kirkon edustamisesta ekumeenisissa suhteissa. Arkkipiispan persoonallinen asema ja merkitys kirkon johdossa ja kirkon äänenä sekä vaikuttajana yhteiskunnassa ovat vahvistuneet. Hänellä ei kuitenkaan ole määräysvaltaa muissa hiippakunnissa hiippakuntahallinnon parokiaaliperiaatteen mukaisesti.

Toisaalta arkkipiispalla on myös osa Turun arkkihiippakuntaa normaalina piispallisena vastuualueenaan toisen osan kuulussa piispalle. Arkkipiispan vastuualueen papisto on lukumäärältään puolet koko arkkihiippakunnan papistosta. Tapahtunut kehitys puoltaa sitä, että muiden hiippakuntien edustusta lisääntään arkkipiispan vaalissa. Muutos ei kuitenkaan vaikuttaisi arkkipiispan ja muiden piispojen työnjakoon eikä sen perusteisiin.

1.4. Työkyvyttömyyseläkkeistä aiheutuvien menojen rahoitus

Kirkon eläkejärjestelmässä siirryttiin vuonna 1991 sekä palkkaperusteiseen eläkemaksujärjestelmään että rahastoivaan järjestelmään. Eläkerahaston tavoite koko vuonna 2010 on noin 1,0—1,2 miljardia euroa. Tämä vastaa rahastointitasoa, joka vastaavasta eläketurvasta olisi rahastoitu yksityisessä eläkejärjestelmässä.

Kirkon eläkejärjestelmän piirissä on eläkevakuutettuja noin 16 600 ja eläkkeensaajia noin 14 450. Kirkon eläkejärjestelmässä työnantajan eläkemaksu 27 prosenttia on Suomen korkein. Työntekijän eläkemaksu määräytyy samoin kuin muissakin eläkejärjestelmissä, joten kirkon yhteenlaskettu eläkemaksu on 31,6 prosenttia. Maksu on kaikille työnantajille sama riippumatta siitä, minkälaisista eläketapahtumista on kysymys.

Vuonna 2002 työkyvyttömyyseläkemeno olivat 9,6 prosenttia kaikista eläkemenoista. Myönnettyjen työkyvyttömyyseläkepääätösten

osuus oli lukumääräisesti 20 prosenttia kaikista eläkeratkaisuista. Voidaan arvioida, että työnantajan 27 prosentin palkkaperusteisesta eläkemaksusta 2,5 prosenttiyksikköä tarvitaan työkyvyttömyyseläkkeiden ja 24,5 prosenttiyksikköä muiden eläkkeiden rahoittamiseen.

Yhteisvastuullisesta työkyvyttömyyseläkkeiden eläkevastuun kattamisesta seuraa, että työnantajat eivät havaitse varhaisen eläkeeläsiirtymisen aiheuttamia taloudellisia vaikutuksia. Työkyvyttömyyseläke on eläkejärjestelmälle erittäin kallis ratkaisu. Esimerkiksi mikäli 45-vuotias 3 000 euroa kuukaudessa ansaitseva henkilö jää työkyvyttömyyseläkkeelle toistaiseksi (vanhuuseläkkeelle saakka), eläkkeen indeksikorottamaton hinta on 450 000 euroa. Vastaavasti 35-vuotiaan 2 000 euroa kuukaudessa ansaitsevan henkilön yhden vuoden määräaikaisen työkyvyttömyyseläkkeen hinta on 13 000 euroa.

Muiden eläkelakien, kuten työntekijäin eläkelain (395/1961), valtion eläkelain (280/1966) ja kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/1964), mukaisissa työkyvyttömyyseläkepääätöksissä eläkeräsituksen ja maksuvelvollisuuden (omavastuusuuden) yhdistämisellä on todettu olevan myönteisiä vaikutuksia. Omavastuusuuden seurauksena on ollut havaittavissa kasvava kiinnostus työkykyä ylläpitävän toiminnan ja kuntoutuksen kehittämiseen.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Seurakuntayhtymään yhtenäinen hallintomalli

Nykyinen seurakuntayhtymähallinto näyttää pääpiirteissään vastanneen niihin haasteisiin, joita varten se aikanaan luotiin. Toisaalta järjestelmään koetaan liittyvän myös ongelmia ja kehittämiskysymyksissä mielipiteet vaihtelevat. Selvästi on eroja myös siinä, miten säännöksiä ja niiden antamia mahdollisuuksia on käytännössä sovellettu.

Seurakuntayhtymät ovat syntyneet eri syistä. Kun seurakuntayhtymiä joudutaan muodostamaan kuntaliitosten takia, saattaa syntyä erilaisia sopeutumisongelmia. Osaksi seurakuntayhtymät ovatkin olleet pelkkä väline

entisen tilanteen säilyttämiseksi kunnallishallinnon muutostilanteessa. Kun kuntaliitokset ovat syntyneet taloudellisen ja toiminnallisen koordinoinnin, tehokkuuden ja taloudellisuuden tarpeesta, eivät johtopäätökset seurakunnissa useinkaan ole olleet samansuuntaisia. Seurakuntien yhdistymisen ja sen tuomien etujen sijasta seurakunnat ovat luoneet entisen lisäksi yhden uuden hallintotason, seurakuntayhtymän. Erityisesti osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien hallintorakennetta on pidetty hallinnollisesti monimutkaisena. Seurakuntahallinnon omiin kehittämistarpeisiin seurakuntayhtymät ovat vastanneet silloin, kun yhteistä toimintaa on haluttu koordinoita tai olemassa olevia seurakuntia on jaettu alueellisella tai kielellisellä perusteella.

Seurakuntayhtymä on vakiintunut osa kirkollishallintoa. Seurakuntaa on pidettävä kirkon perusyksikkönä ja seurakuntayhtymää siihen kuuluvien seurakuntien palvelu- ja hallinto-organisaationa, jonka tehtävänä on luoda toimivat puitteet seurakunnissa tapahtuvalle toiminnalle eli kirkon varsinaiselle ja pääasialliselle työlle.

Seurakuntayhtymähallinnon kehittämisessä pääperiaatteina on pidetty seurakuntien itsenäisyyden ja seurakuntayhtymän palveluluonteen korostamista. Tavoitteena on seurakuntayhtymähallinnon keventäminen ja muuttaminen joustavampaan suuntaan sekä mahdollisimman väljä puitelainsäädäntö.

Esityksessä ehdotetaan yhtä yhtenäistä seurakuntayhtymän hallintomallia. Täydellisestä ja osittaisesta yhteistaloudesta luovuttaisiin käsitteinä ja malleina. Kullakin seurakunnalla olisi seurakuntavaaleilla valittu seurakuntaneuvosto. Seurakuntayhtymän hallintoeliminä toimisivat seurakuntavaaleilla valittu yhteinen kirkkovaltuusto ja sen valitsema yhteinen kirkkoneuvosto.

Seurakuntayhtymällä olisi nykyiseen tapaan myös itsenäistä päätösvaltaa kaikkia yhtymään kuuluvia seurakuntia koskevissa yhteisissä asioissa sekä kirkkovaltuustotason ratkaisuvalltaa edellyttävissä yksittäistä seurakuntaa koskevissa asioissa. Seurakuntayhtymä muun muassa päättäisi veroprosentista ja talousarviosta. Seurakuntayhtymälle kuuluisivat myös lähtökohtaisesti voimassa olevan lainsäädännön mukaiset taloushallintoon

liittyvät tehtävät eli keskusrahastomaksuista, rahatoimesta, kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta huolehtiminen. Yhtymä hoitaisi lain mukaan keskitetysti myös eräitä henkilöstöhallintoa koskevia asioita, jotka edellyttävät yhtenäistä linjaa ja jotka nykyisinkin useimmiten hoidetaan yhtymässä perussäännön nojalla.

Yksittäisen seurakuntaneuvoston toimivaltaa laajennettaisiin siten, että se voisi vallita omaisuutta myös kiinteistöjä ilman nykyisiä rajoituksia sekä perustaa ja lakkauttaa virkoja yhteisen kirkkovaltuuston myöntämien määrärahojen puitteissa, jos näistä valtuuksista määrätään perussäännössä. Tällä menettelyllä osittaisen yhteistalouden seurakunnat voisivat pääosin säilyttää nykyisen päätösvaltansa. Niin ikään seurakuntien ja seurakuntayhtymän omaisuuden omistusoikeussuhteet voisivat jäädä ennalleen. Niitä voidaan tarvittaessa jatkossa järjestellä eri päätöksillä.

Väljän puitelainsäädännön sallimissa rajoissa seurakuntayhtymät voisivat muokata itselleen paikallisesti tarkoituksenmukaiset ja sopivimmat ratkaisut. Jo nyt eri seurakuntayhtymät käytännössä poikkeavat toisistaan erittäin paljon. Väljää puitelainsäädäntöä voitaisiin täydentää antamalla keskitetysti soveltamisohjeita ja suosituksia, esimerkiksi mallisääntöjä. Seurakuntayhtymähallinnossa ovat säädosmuutosten ohella tärkeät ohjeistus, koulutus, kokonaisvaltainen suunnittelu sekä vuorovaikutukseen perustuva yhteistointa ja seurakuntarajoja ylittävä yhteistyö.

Eri kuntien alueella olevat seurakunnat tai seurakuntayhtymät voisivat nykyiseen tapaan vapaaehtoisesti perustaa seurakuntayhtymän. Voimassa olevassa järjestelmässä vapaaehtoista yhtymää koskevat samat säännökset kuin pakollistakin. Vapaaehtoinen yhtymämalli ei ole ollut erityisen houkutteleva vaihtoehto harkittaessa yhteistyön syventämistä ja integroimista. Jos pakollinen seurakuntayhtymä kehittyy ehdotettujen periaatteiden mukaisesti, malli saattaa toimia nykyistä paremmin myös vapaaehtoisuuden pohjalta. Vapaaehtoisen seurakuntayhtymän jäsen seurakunnilla ja jäsenyhtymillä voi periaatteessa olla erisuuruinen veroprosentti kuntarajan mukaisesti.

Kuntakentällä on satoja pakollisia tai vapaaehtoisia kuntayhtymiä, jotka kuitenkin

ovat sektorikohtaisia. Tämä on perusteltua näiden sektoreiden erikoistumisen ja eri hallinnonaloilla toimimisen vuoksi sekä niiden suuren volyymin takia. Kunnat toimivat yleishallinnollisesti itsenäisinä, päättävät omat, toisistaan mahdollisesti poikkeavat veroprosenttinsa ja suorittavat kuntayhtymälle osuuksiensa mukaisen peruspääoman ja vuotuiset menot yksityiskohtaisten sopimusten nojalla.

Seurakuntiin verrattuna kuntien tilanne on erilainen, eikä sen pohjalta ole voitu laatia hahmotelmaa kirkolliseksi ratkaisuksi. Aina-kin tässä vaiheessa vaikuttaa luontevammalta, että seurakunnissa sektorikohtaisia yhteistyöaloja hoidettaisiin sopimukseen perustuen yhteisjohtokunnan ja yhteisten tai useiden osa-aikaisten virkojen avulla sekä lisäksi ostopalvelusopimuksin. Tämä tarjoaisi olennaisesti keveämmän ja joustavamman hallinnon ja olisi ilmeisen riittävä seurakuntien tarpeiden tyydyttämiseksi. Yhteistyön tiivistyessä voitaisiin seuraavana askeleena harkita vapaaehtoista seurakuntayhtymää. Syvimmillään tämä voi johtaa seurakuntayhtymän hallinnollisten rajojen poistamiseen ja yhden seurakunnan muodostamiseen, mitä viime aikoina onkin tapahtunut.

2.2. Kirkkoneuvoston kokoonpanoa koskevat muutokset

Kirkkolaista ehdotetaan poistettavaksi rajoitus, jonka mukaan kirkkoneuvoston tai seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston valituista jäsenistä enintään puolet saa olla kirkkovaltuuston jäseniä. Tällöin periaatteessa kaikki valitut neuvoston jäsenet voisivat olla myös valtuuston jäseniä. Rajoituksen poisto helpottaisi neuvoston valintaa. Erityisesti suurissa seurakuntayhtymissä yhteisen kirkkovaltuuston valtuutettujen määrä on suuri verrattuna neuvoston jäsenten määrään, mikä on aiheuttanut hankaluuksia saada riittävä kierto neuvostossa olevien valtuutettujen suhteen. Myös rajoitus seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranhaltijan valitsemisesta neuvoston varapuheenjohtajaksi kumottaisiin, koska viranhaltija ja työntekijä eivät enää olisi lainkaan vaalikelpoisia neuvoston jäseneksi.

2.3. Arkkipiispan vaalitavan kehittäminen

Ehdotuksen mukaan äänioikeuden arkkipiispan vaalissa saisivat hiippakuntavaltuustojen jäsenet sekä kirkkohallituksen jäsenet. Äänivaltaisia olisivat edelleen arkkihiippakunnan papisto ja lehtorit sekä yhtä moni maallikkovalitsijamies, kaikki tuomiokapitulien jäsenet ja hiippakunnista valitut kirkolliskokousedustajat sekä saamelaiskäräjien valitsema kirkolliskokousedustaja.

Äänivaltaisten joukkoa on perusteltua lisätä uudistetun hiippakuntahallinnon mukaisesti. Hiippakuntavaltuustot hiippakuntien ylimpinä toimieliminä edustavat hiippakuntien seurakuntia, ja hiippakuntavaltuustojen jäsenet edustavat välillisesti seurakuntien kirkkovaltuustojen sekä yhteisten kirkkovaltuustojen ja seurakuntaneuvostojen jäseniä sekä hiippakuntien papistoa.

Tuomiokapitulien jäsenten äänivallan säilyttämistä arkkipiispan vaalissa voidaan pitää perusteltuna. Nimenomaan tuomiokapitulien tehtävänä on uudistetun hiippakuntahallinnon myötä hoitaa yhteyksiä koko kirkon yhteiseen toimintaan ja hallintoon sekä muihin hiippakuntiin.

Ottaen huomioon arkkipiispan kokonaiskirkolliset tehtävät on tarkoituksenmukaista, että kirkon ylimmän toimielimen eli kirkolliskokouksen jäsenten lisäksi arkkipiispan vaaliin voivat osallistua myös kirkon hallintoa ja toimintaa hoitavan toimielimen eli kirkkohallituksen jäsenet. Kirkkohallituksen jäsenet edustavat hiippakuntansa maallikkoja sekä piispoja ja kirkon papistoa.

Näillä muutoksilla arkkihiippakunnan äänivaltaisten ja muiden äänivaltaisten suhde muuttuisi siten, että arkkihiippakunnan osuus on noin 71 prosenttia ja muiden hiippakuntien ja kirkkohallituksen yhteenlaskettu osuus noin 29 prosenttia. Nykyisin muiden hiippakuntien osuus on noin 13 prosenttia.

Jotta edellä mainittu suhdeluks pisyisi vakiona, on tärkeää, että arkkipiispan vaalissa on sijaantulosäännökset niitä tilanteita varten, jolloin äänivaltaisella on äänioikeus usealla perusteella. Nämä säännökset otettaisiin kirkon vaalijärjestykseen (1056/1993).

2.4. Työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet

Aikaisempaa tarkemmin aiheuttamisperiaatteella toimiva maksurasitus työkyvyttömyyseläkkeiden kustantamisessa lisäisi kiinnostusta muun muassa työkykyä ylläpitävään toimintaan ja olisi siksi perusteltu. Tämän toteuttamiseksi kirkkolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka perusteella työnantajat maksaisivat prosenttiperusteisen eläkemaksun lisäksi kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan määrätyt työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet.

Tällä hetkellä kirkolliskokous päättää työnantajan eläkemaksun suuruudesta vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Samassa yhteydessä vahvistettaisiin jatkossa myös omavastuuosuuksien perusteet. Esityksessä lähdetään siitä, että omavastuuosuudet koskevat vain työkyvyttömyyseläkkeitä.

Sovellettavat laskentamallit vaihtelevat suuresti eri eläkejärjestelmissä. Kirkon eläkejärjestelmään suoraan sopivaa ratkaisumallia ei ole olemassa, vaan malli on kehitettävä soveltaen eri järjestelmissä käytettäviä menetelmiä. Omavastuutekniikalle voidaan asettaa seuraavanlaisia kriteerejä: tekniikka on toimeenpanon kannalta riittävän yksinkertainen, tekniikan tulee kannustaa pitämään työntekijöitä työssä eikä tekniikka saa johtaa pienissä seurakunnissa ylivoimaisiin kustannuksiin.

3. Esityksen vaikutukset

Seurakuntayhtymähallinnon uudistaminen selkeyttäisi ja yksinkertaistaisi seurakuntayhtymien ja koko seurakuntakentän hallintoa. Tällä hetkellä täydellisessä yhteistaloudessa oleville seurakunnille tulisi nykyistä enemmän mahdollisuuksia toimia itsenäisesti niille uskottujen määrärahojen puitteissa. Seurakunnat saisivat käyttöönsä kokonaisuusmäärärahan, josta ne päättäisivät itsenäisesti. Seurakuntien päätösvaltaa voitaisiin lisätä virkojen perustamisen ja lakkauttamisen osalta, jos tällainen perussäännön muutos hyväksytään paikallisella tasolla. Edelleen seurakunnat voisivat samalla edellytyksellä omistaa ja luovuttaa kiinteää omaisuutta ilman seurakuntayhtymän päätöksiä.

Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoval-

tuusto käyttäisi pääsääntöisesti kirkkovaltuustolle kuuluvaa päätösvaltaa. Täydellisen yhteistalouden seurakuntayhtymässä tilanne pysyisi ennallaan, mutta osittaisen yhteistalouden yhtymässä seurakuntien kirkkovaltuustojen päätösvalta siirtyisi periaatteessa yhtymän yhteiselle kirkkovaltuustolle. Seurakuntayhtymä vastaisi koko seurakuntayhtymän yleissuunnittelusta, budjetoinnista, verotuksesta, kirkon keskusrahastomaksuista, rahatoimesta, kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta. Ehdotuksilla pyritään saamaan nykyistä parempi tasapaino seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien kesken.

Tällä hetkellä osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien asema ei olennaisesti tarvitsisi muuttua, jos tämänhetkinen tilanne halutaan säilyttää. Se edellyttäisi kuitenkin perussääntöön otettavia lisämääräyksiä sekä muita delegointipäätöksiä.

Henkilöstöhallinnon osalta seurakuntayhtymän seurakuntien päätöksenteko yhtenäistyisi lain tasoisella sääntelyllä, kun yhtymän viranomaiset hoitaisivat huomattavan osan merkittävistä henkilöstöhallinnon asiaryhmistä. Se yhtenäistäisi näiden asioiden valmistelua ja päätöksentekoa ja takaisi siten yhtymän ja seurakuntien koko henkilöstön yhdenmukaisen kohtelun nykyistä paremmin. Oikeudellisia tai muita suoranaisia vaikutuksia henkilöstöön ehdotuksella ei tältä osin kuitenkaan olisi.

Seurakuntavaalien osalta muutosta ei tapahtuisi nykyisin täydellisen yhteistalouden seurakuntayhtymissä, joita on suurin osa. Sen sijaan osittaisen yhteistalouden seurakunnissa siirryttäisiin kaksiiin vaaleihin, joissa seurakuntalaiset valitsisivat oman seurakuntansa edustajat myös yhteiseen kirkkovaltuustoon. Tästä aiheutuisi vähäisiä lisäkustannuksia vaalimateriaalin hankkimisessa kaksia vaaleja varten. Kun seurakuntaneuvostossa on huomattavasti vähemmän jäseniä kuin kirkkovaltuustossa, aiheutuisi tästä vastaavasti säästöjä luottamushenkilöhallinnossa.

Arkkipiispan vaalissa äänioikeutettujen määrän lisääminen muissa hiippakunnissa lisäisi niiden vaikutusmahdollisuutta valittaessa arkkipiispaa, jonka kokonaiskirkolliset tehtävät sekä kirkkopoliittinen ja yhteiskunnallinen painoarvo edellyttävät nykyistä laa-

jempaa valitsijakuntaa. Vaalin toimittamisesta ei aiheutuisi sanottavia lisäkustannuksia.

Työkyvyttömyyseläkejärjestelmään ehdotetun uudistuksen taloudellisia vaikutuksia on mahdollista arvioida ainoastaan oletusten kautta. Vuonna 2002 työkyvyttömyyseläkkeitä myönnettiin 255 kappaletta. Noin 30 % eläkkeistä myönnettiin toistaiseksi, 70 % määräaikaaisesti. Keskimääräinen määräaikainen työkyvyttömyyseläke myönnetään vuodeksi kerrallaan. Oletetaan, että työkyvyttömyyseläkkeet jakaantuvat tasaisesti seurakuntiin työntekijämäärän suhteessa. Lisäksi oletetaan, että toistaiseksi myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen eläkevastuu on keskimäärin 352 000 euroa ja määräaikaisen 20 000 euroa.

Työnantajan eläkemaksun kiinteän osuuden (prosenttia palkasta) tuotto olisi 87,6 miljoonaa euroa, mikä olisi 1,0 miljoonaa euroa vähemmän kuin mitä nykyinen 27 %:n tasamaksu tuottaa. Toisaalta omavastuuosan tuotto olisi edellä mainituilla oletuksilla 3,6 miljoonaa euroa, jolloin uudistuksen nettovaikutus olisi 2,6 miljoonaa euron lisäkassavirta. Tämä selittyy sillä, että työnantajat maksavat kerralla eläketapahtuman yhteydessä omavastuuosuuden. Työkyvyttömyyseläke maksetaan saajille kuukausittain.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu kirkkohallituksessa ja kirkolliskokouksessa. Esitystä on valmisteltu seurakuntayhtymähallinnon ja arkkipiispan vaalin osalta kirkkohallituksen asettamissa työryhmissä. Seurakuntayhtymähallintoa koskevasta mietinnöstä on pyydetty kaikkien seurakuntayhtymien sekä tuomiokapitulien lausunnot. Arkkipiispan vaalia koskevasta mietinnöstä on pyydetty arkkipiispan ja kaikkien tuomiokapitulien lausunnot.

Esityksen lakiteknisen viimeistelyn yhteydessä opetusministeriössä on havaittu säännöksissä eräitä asiasisältöön vaikuttamattomia lainsäädäntötekniisiä virheitä. Kirkolliskokous on antanut virheistä toukokuussa 2004 kirkkolain 2 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisen lausunnon. Hallituksen esityksessä virheet on korjattu kirkolliskokouksen antaman lausunnon mukaisesti.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

7 luku. Yleisiä säännöksiä

7 §. *Seurakunnan ja seurakuntayhtymän nimenkirjoitusoikeus.* Seurakuntahallinnon yleisiä säännöksiä sisältävään 7 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 §, jonka mukaan kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto päättäisi seurakunnan ja yhteinen kirkkoneuvosto seurakuntayhtymän nimen kirjoittamisesta. Säännös täydentäisi nykyistä kirkkojärjestyksen (1055/1993) 7 luvun 7 §:ää, jonka mukaan toimielimen toimituskirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri, jollei ohje- tai johtosäännöstä muuta johdu. Toimituskirjoja ovat esimerkiksi erilliseksi laadittu päätös, kirje, kuulutus tai selostus. Myös seurakunnan tekemät sopimukset ja muut oikeustoimet on allekirjoitettu vastaavalla tavalla.

Kirkkojärjestyksen säännös ei kuitenkaan ole riittävä. Puheenjohtaja ja sihteeri voivat vaihdella kokouksittain eikä ulkopuolisella ole mahdollisuutta erikseen varmistua allekirjoittajien toimivaltuudesta. Varsinkin suurimmassa seurakuntayhtymässä ja seurakunnissa johtavilla viranhaltijoilla on merkittävää päätösvaltaa, jonka täytäntöönpano edellyttää erilaisten sopimusten laatimista ja allekirjoittamista. Kirkkojärjestyksen säännös ei koske sanamuotonsa mukaan tällaisia tilanteita.

Käytännössä neuvosto määräisi nimenkirjoitusoikeudesta toistaiseksi ja täydentäisi valtuutta tarpeen mukaan. Tällöin nimenkirjoitusoikeus olisi helposti ja luotettavasti selvitettävissä ja pysyisi parhaiten ajan tasalla.

8 luku. Papinvaali ja seurakuntavaali

2 §. *Seurakuntavaalit.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi, koska osittaiset ja täydelliset seurakuntayhtymämuodot lakkaisivat ja niiden tilalle tulisivat yhdenmuotoiset seurakuntayhtymät. Kaikissa seurakuntayhtymissä valittaisiin seurakuntavaaleissa yh-

teisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenet.

4 §. *Ehdokkaan suostumus. Vaalikelpoisuuden rajoitus.* Seurakuntaan palvelussuhteessa olevan henkilön vaalikelpoisuuden rajoitusta koskeva 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Työsopimussuhteinen työntekijä ei olisi seurakuntavaalissa vaalikelpoinen työnantajanaan olevan seurakunnan luottamustoimeen. Nykyisin rajoitus on koskenut vain päätoimista työntekijää. Ehdotus asettaisi työntekijän ja viranhaltijan samanlaiseen asemaan. Vastaavat rajoitukset koskisivat seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvan seurakunnan viranhaltijaa ja työntekijää.

Luottamushenkilö ei kuitenkaan menettäisi vaalikelpoisuuttaan eikä luottamustoimipaikkaansa, jos hänet valitaan seurakunnan tai seurakuntayhtymän palvelukseen väliaikaisesti enintään kuudeksi kuukaudeksi. Tänä aikana hän ei kuitenkaan saa hoitaa luottamustoimintaansa.

5 §. *Poikkeukselliset seurakuntavaalit.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekniset muutokset, jotka aiheutuvat eri yhteistaloudsmuodoista luopumisesta.

6 §. *Keskusvaalitoimikunta.* Uudessa 6 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi seurakuntayhtymän keskusvaalitoimikunnasta, josta nykyisin säädetään 11 luvun 8 §:ssä. Säännöksen systemaattisesti oikea paikka on 8 luvussa.

10 luku. Kirkkoneuvosto

2 §. *Jäsenet.* Pykälän 1 momentti tarkistettaisiin 8 luvun 4 §:n muutoksen johdosta siten, että kirkkoneuvoston jäsenenä voisi olla seurakuntavaaleissa vaalikelpoinen henkilö.

Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Säännös on sisältänyt rajoituksen, jonka mukaan kirkkoneuvoston valituista jäsenistä enintään puolet saa olla kirkkovaltuuston jäseniä. Varapuheenjohtajaksi ei ole saanut valita saman seurakunnan viranhaltijaa.

11 luku. Seurakuntayhtymä

1 §. *Seurakuntayhtymän perustaminen.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi ja 2 momentti kumottavaksi, koska erilaisista yhteistalouden malleista luovuttaisiin sulauttamalla ne yhteen. Nykyiselleen jäävän pykälän 1 momentin mukaan saman kunnan alueella olevien seurakuntien on muodostettava seurakuntayhtymä. Seurakuntayhtymä voitaisiin edelleen muodostaa myös vapaaehtoisesti.

2 §. *Tehtävät.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykyiseen tapaan tehtävistä, joita seurakuntayhtymä on velvollinen itse hoitamaan ja joita se ei voi antaa seurakuntien hoidettaviksi. Säännöksessä ehdotetaan nykyistä täsmällisemmin säädettäväksi seurakuntien ja seurakuntayhtymän taloushallintoon liittyvien tehtävien hoitamisesta. Seurakuntayhtymälle kuuluvia tehtäväryhmiä ovat talousarvio, kirkollisverotus, keskusrahastomaksut, rahatoimi, kirjanpito, tilinpäätös ja tilintarkastus.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan otettavaksi säännös sellaisista henkilöstöhallintoa koskevista asioista, jotka seurakuntayhtymän olisi hoidettava seurakuntien puolesta. Tällaisia olisivat ensinnäkin sellaiset palkka- ja henkilöstöhallintoon liittyvät tehtävät, joita ei ole tarkoituksenmukaista eikä taloudellista hajauttaa seurakuntiin. Toiseksi seurakuntayhtymässä hoidettaisiin nimikirjanpito, jollei tässä laissa toisin säädetä. Kolmanneksi seurakuntayhtymän vastuulla olisi paikallistaloudelle uskottujen virka- ja työehtosopimusten tekeminen ja tulkinta sekä paikallisesti toteutettavien palkantarkistusten tekeminen tai palkantarkistuksia koskevien esitysten tekeminen kirkon sopimusvaltuuskunnalle. Neljänneksi seurakuntayhtymässä hoidettaisiin luottamusmiestoimintaa, työsuojelua ja työterveyshuoltoa. Lisäksi työnantajan ja henkilöstön väliset erilaiset yhteistoiminnan muodot on valtakunnallisissa virka- ja työehtosopimuksissa sovittu ja tarkoitettu hallinnollisesti seurakuntayhtymän tasolla hoidettaviksi. Yhteistoiminta-asioiden hoitovastuun kohdistaminen seurakuntayhtymälle ei estä seurakuntien viranhaltijoiden ja työntekijöiden tulemistä valituksi yhteistoimintatehtäviin, esimerkiksi luottamusmieheksi tai työsuojeluvaltuutetuksi.

Henkilöstöhallinnollisen yhtenäisyyden ja tasapuolisuuden vuoksi palvelusaikaan perustuvien lisien myöntäminen olisi myös suotavaa antaa seurakuntayhtymän hoidettavaksi, mutta siitä ei ehdoteta pakottavaa säännöstä, vaan asia voidaan tarvittaessa hoitaa perussäännön määräyksellä. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyt tehtäviä ei voida 10 §:n 1 momentin perusteella siirtää lainkaan seurakuntaneuvostolle.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että seurakuntayhtymä käyttäisi päätösvaltaa niissä asioissa, jotka yksittäisessä seurakunnassa kuuluvat kirkkovaltuustolle. Säännös vastaa voimassa olevaa 6 §:n 2 momenttia, joka koskee täydellisessä yhteistaloudessa olevia seurakuntia. Seurakuntayhtymän päätösvaltan siirtämisestä seurakunnille säädetään tarkemmin 10 §:ssä, jota ehdotetaan selkeytettäväksi ja täydennettäväksi. Osittaisessa yhteistaloudessa olevat seurakunnat voivat säilyttää asemansa käytännössä ennallaan ja uudet yhtymät järjestää asiat vastaavalla tavalla niin halutessaan, jos näin määrätään perussäännössä.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tehtävistä, joita seurakuntayhtymä valtuustoasioina lähtökohtaisesti hoitaa, mutta jotka voitaisiin perussäännöllä antaa myös seurakuntien hoidettaviksi. Tällaisia tehtäviä olisivat seurakuntien virkojen perustaminen ja lakkauttaminen sekä seurakuntien kiinteän omaisuuden luovuttaminen. Kysymys on sellaisista tärkeistä asioista, että niiden siirtämisestä seurakuntatason päätettäväksi on syytä määrätä perussäännöllä. Perussäännön muuttamista koskeva päätös edellyttää näiltä osin 5 §:n mukaan alistamista, jollei päätös ole yksimielinen. Muiden valtuustotason asioiden uskominen yksittäiselle seurakunnalle 3 momentin ja tämän luvun 10 §:n mukaan tapahtuu tavallisella yhteisen kirkkovaltuuston hallintopäätöksellä, jota ei ole alistettava. Tätä päätöstä voidaan ilman alistamista myös muuttaa tavallisessa järjestyksessä.

Pykälän 5 momentti vastaa voimassa olevaa 3 momenttia, jonka mukaan seurakuntayhtymälle voidaan perussäännöllä antaa muita hallintoon, talouteen ja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja. Perussäännöllä seurakuntayhtymän päätettäväksi annettavia tehtäviä voisivat olla

esimerkiksi hautaustoimi, perheneuvonta ja sairaalasielunhoito.

3 §. *Omaisuuuden ja velvoitteiden siirtyminen.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi. Kun seurakuntayhtymä perustetaan, siihen liittyvien seurakuntien omaisuus ja vastuut siirtyisivät seurakuntayhtymälle. Perussäännöllä voitaisiin kuitenkin määrätä, että seurakunnat saavat pitää siinä erikseen mainitun omaisuutensa tai vastaavat tietyistä sitoumuksistaan. Saantokirjana olisi perussääntöön liitettävä omaisuusluettelo.

Nykyisin osittaisessa yhteistaloudessa olevat ja myöhemmin seurakuntayhtymään siirtyvät seurakunnat voisivat säilyttää omaisuuttaan joutumatta luovuttamaan sitä seurakuntayhtymälle. Toisaalta säännös antaa mahdollisuuden täydellisessä yhteistaloudessa oleville seurakunnille nykyistä laajemmassa mitassa omistaa ja hallita myös kiinteää omaisuutta. Voimassa olevan 2 momentin säännöksen mukaan tämä voi koskea vain lahjoitusomaisuutta. Seurakuntien mahdollisuus omistaa kiinteää omaisuutta edellyttäisi aina asianmukaisen perussäännön määräyksen olemassaoloa.

4 §. *Perussääntö.* Pykälän 1 momentissa säädetään perussäännöstä ja sen hyväksymisestä. Pääsääntöisesti kirkkovaltuustot päättävät seurakuntayhtymän muodostamisesta hyväksymällä perussäännön. Kun olemassa oleva seurakuntayhtymä siirtyy muodostettavaan uuteen yhtymään, päätöksen tekee yhteinen kirkkovaltuusto hankittuaan seurakuntaneuvostojen lausunnot kirkkojärjestyksen 10 luvun 14 §:n 1 kohdan mukaisesti. Perussäännössä määrätään ne tehtävät, joita seurakuntayhtymä hoitaa keskitetysti lakisääteisten tehtävien lisäksi. Perussäännössä voidaan myös määrätä, siirtyykö seurakuntayhtymän omaisuus seurakunnille tai jääkö osittaisessa seurakuntayhtymässä omaisuutta edelleen seurakunnille. Perussäännössä voidaan edelleen määrätä, että seurakunta voi talousarvion puitteissa perustaa ja lakkauttaa virkoja. Muut asiat kuuluvat seurakunnille. Perustettavan seurakuntayhtymän ensimmäinen perussääntö olisi nykyiseen tapaan alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

5 §. *Perussäännön muuttaminen ja yhtymän purkamisen tai lakkaaminen.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa

olevan lain mukaan seurakuntayhtymän perussäännön muutoksia ei ole tarvinnut alistaa kirkkohallitukselle, jollei kysymyksessä ole ollut yhteistalouden muodon muutos. Kun yhteistalouden eri muodoista ehdotetaan luovuttaviksi ja kun vapaaehtoisesti muodostetun seurakuntayhtymän purkamiseen ei liity alustusviranomaisen kannalta tärkeitä intressejä, ei vapaaehtoisen seurakuntayhtymän purkamista koskevaa päätöstä enää tarvitsisi alistaa.

Perussäännön muutos saattaa koskea perussäännöllä määrättyjen verotulojen jakoperusteiden muuttamista seurakuntien kesken, omaisuuden (kiinteistöjen ja muun varallisuuden) siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä sekä virkojen perustamista ja lakkauttamista koskevan päätösvalan siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä. Jollei näitä asiaryhmiä koskeva päätös ole yksimielinen, se on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Perussäännön muutos vaatisi edelleen yhteisen kirkkovaltuuston määränemmistö päätöksen.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että jos kaikki seurakuntayhtymän seurakunnat yhdistyvät, seurakuntayhtymä lakkaa samalla kirkkohallituksen päätöksellä. Seurakuntayhtymän varat ja velvoitteet siirtyvät yhdistetylle seurakunnalle. Säännös on osoittautunut tarpeelliseksi seurakunnallista jaotusta ja seurakuntayhtymän purkamista koskevien erilaisten menettelysäännösten johdosta. Seurakuntien yhdistyessä seurakuntayhtymälle ei jää olemassaolon perustetta. Seurakuntien omaisuuden siirtymisestä seurakuntien yhdistyessä säädetään 13 luvun 4 §:n 2 momentissa.

Pykälän 3 momentiksi siirretään nykyinen voimassa oleva 2 momentti, jonka mukaan on soveltuvin osin noudatettava seurakuntajaon yhteydessä tapahtuvasta omaisuuden jaosta annettuja säännöksiä, jos seurakuntayhtymän omaisuus on jaettava perussäännön muuttamisen tai seurakuntayhtymän purkamisen johdosta eikä jaosta voida sopia.

6 §. *Päätösvalta.* Pykälän 2 ja 3 momentti ehdotetaan kumottaviksi. Asiasta on ehdotettu säädettäväksi 2 §:n 3 momentissa. Seurakuntaneuvostolle voidaan siirtää yhteiselle kirkkovaltuustolle kuuluvaa päätösvaltaa yksittäisissä asiaryhmissä 10 §:n mukaisesti.

7 §. *Yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet.* Pykälän 1 momentin mukaan yhteinen kirkkovaltuusto voisi erityisestä syystä päättää kuntalain (365/1995) 10 § 2 momentin tapaisesti, että seuraavalle vaalikaudelle yhteinen kirkkovaltuusto valitaan jäsenmäärältään kirkkojärjestyksessä säädettyä pienempänä. Erityisenä syynä voi olla esimerkiksi se, että perussäännöllä tai ohje- ja johtosäännöllä seurakuntayhtymän seurakunnille on delegoitu merkittäviä lain perusmallissa yhtymän vastuulle ajateltuja tehtäviä tai että seurakuntayhtymään kuuluvat hyvin suuri ja hyvin pieni seurakunta. Tällöin suuri yhteinen kirkkovaltuusto on tarpeeton. Yhteisen kirkkovaltuuston jäsenten vähimmäismäärän tulisi kuitenkin aina olla pariton luku ja jäseniä tulisi vähintään olla 11.

Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi eri yhteistaloudenmuotojen poistuessa.

8 §. *Yhteinen kirkkoneuvosto.* Pykälän säännös keskusvaalitoimikunnasta on ehdotettu siirrettäväksi asiayhteyden johdosta seurakuntavaaleja koskevan 8 luvun uudeksi 6 §:ksi. Lisäksi tehtäisiin tekninen muutos viittaukseen seurakuntayhtymän tehtävistä.

9 §. *Seurakuntaneuvosto.* Jokaisella seurakuntayhtymään kuuluvalla seurakunnalla olisi oma seurakuntavaaleilla valittu seurakuntaneuvosto. Nykyisin täydellisessä yhteistaloudessa olevissa seurakunnissa tilanne säilyisi ennallaan, mutta osittaisessa yhteistaloudessa oleville seurakunnille valittaisiin kirkkovaltuuston asemasta seurakuntaneuvosto. Seurakuntaneuvoston kokoonpanoa ehdotetaan hieman kasvatettavaksi, koska sillä olisi nykyistä enemmän päätösvaltaa muun muassa talousasioissa. Seurakuntaneuvosto voisi käyttää myös nykyistä enemmän valtuustotason päätösvaltaa. Seurakuntaneuvoston jäsenmääräksi ehdotetaan vähintään 8 ja enintään 16 valittua jäsentä. Vielä ehdotetaan palaamista aikaisempaan käytäntöön, jonka mukaan seurakuntaneuvosto voisi asettaa keskuudestaan jaostoja samalla tavalla kuin kirkkoneuvosto, jos siihen tarvetta ilmenee. Tästä ehdotetaan lisättäväksi viittaus 10 luvun 3 §:n 2—4 momenttiin.

Seurakuntaneuvosto käyttäisi omistajanhallintaa omaisuuteensa, myös kiinteän omaisuuden osalta. Seurakuntaneuvosto voi siten omalla päätöksellään myydä, kiinnittää ja

pantata omaisuuttaan. Päätöksentekomenettelystä säädettäisiin jäljempänä 11 §:ssä.

10 §. *Päätösvallan siirtäminen.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että 2 §:n 1 ja 2 momentissa yhtymälle säädettyjä tehtäviä ei voida siirtää seurakuntaneuvostolle. Sama koskee 9 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja valtuustoasioita, jotka on tehtävä määräenemmistöllä tai alistettava. Tästä ehdotetaan kuitenkin otettavaksi poikkeus virkojen perustamisen ja lakkauttamisen sekä kiinteän omaisuuden luovuttamisen osalta 2 §:n 4 momentin perusteella. Tämä päätösvallan siirto tapahtuisi perussäännöllä. Tavallisia valtuustoasioita voitaisiin siirtää seurakuntaneuvostolle yksinkertaisella enemmistöllä tehtävällä yhteisen kirkkovaltuuston päätöksellä.

Pykälän uudessa 2 momentissa säädettäisiin selvyuden vuoksi, että yhteisen kirkkoneuvoston päätösvallan siirrosta on vastavasti voimassa, mitä siitä seurakunnan kirkkoneuvoston osalta säädetään. Kirkkolain 10 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan kirkkoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle sekä kirkkoneuvoston alaiselle viranhaltijalle voidaan ohje- tai johtosäännössä antaa valta ratkaista kirkkoneuvostolle kuuluvia säännössä mainittavia asioita, joiden merkitys ei ole sellainen, että asian käsittelemistä kirkkoneuvostossa on pidettävä tarpeellisena. Voimassa oleva 11 §, jossa yleisellä tasolla käsitellään seurakuntayhtymän toimielimiin sovellettavia yksittäistä seurakuntaa koskevia säännöksiä, ei tältä osin ole aivan selvä.

11 §. *Toimielimiin sovellettavat säännökset.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että seurakuntaneuvoston käsitellessä sille uskottua muutoin yhteiselle kirkkovaltuustolle kuuluvaa asiaa noudatetaan, mitä kirkkovaltuustosta ja asioiden käsittelemisestä siellä säädetään. Esimerkiksi jos seurakuntaneuvosto myy kiinteää omaisuuttaan, päätös on tehtävä määräenemmistöllä ja alistettava kirkkohallituksen vahvistettavaksi. Uuden viran perustamista koskeva päätös vaatii määräenemmistön.

12 §. *Tulojen jakaminen osittaisessa yhteistaloudessa.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska eri yhtymämuodoista on ehdotettu luovuttavaksi. Muutoksen johdosta seurakuntayhtymän ja seurakuntien talousarviorahoi-

tuksesta kaikissa tapauksissa päätettäisiin yhteisessä kirkkovaltuustossa.

13 luku. Seurakuntajaon muuttaminen

1 §. *Aloiteoikeus.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että kirkkohallituksen aloiteoikeus laajennettaisiin koskemaan tilanteita, joissa seurakuntajaotuksen muutostarve koskee muun kielistä kuin suomen- tai ruotsinkielistä taikka kaksikielistä seurakuntaa, esimerkiksi vironkielistä seurakuntaa. Kirkkohallituksen aloiteoikeus on perusteltu, koska tällaiset tarpeet koskevat yleensä hiippakuntaa laajempaa aluetta ja niillä on valtakunnallinen merkitys.

18 luku. Piispa

3 §. *Vaalin ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu.* Pykälän 2 momentin 3 kohtaa täydennettäisiin siten, että tuomiokapitulin maallikkojäsenellä olisi äänioikeus piispan vaalissa. Kyseessä on hiippakuntahallintouudistukseen liittyvä muutos, jossa tuomiokapitulin uudeksi jäseneksi tuli maallikko.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että arkkipiispan vaalissa olisivat äänivaltaisia myös hiippakuntavaltuustojen jäsenet sekä kirkkohallituksen jäsenet. Kirkon vaalijärjestyksessä säädettäisiin uuden 4 momentin mukaan siitä, miten äänioikeutta käytetään, jos se on samalla henkilöllä usealla perusteella.

22 luku. Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon sopimusvaltuuskunta

8 §. *Maksut kirkon keskusrahastolle.* Pykälään lisättäisiin uusi 4 kohta, jonka mukaan seurakuntien tai seurakuntayhtymien tulisi vuosittain suorittaa kirkon keskusrahastoon

kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan määräytyvät työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2005 alusta. Lain hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen lain toimeenpano edellyttää riittävää valmisteluaikaa sekä kirkkohallituksessa että seurakunnissa. Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin kuitenkin ryhtyä jo sitä aikaisemmin. Erityisesti tämä koskee seurakuntayhtymien perussääntöjen ja muiden tarvittavien ohje- ja jotosääntöjen tarkistamista.

Kun lain muutos tulisi voimaan kesken seurakuntien ja kirkolliskokouksen vaalikautta, ehdotetaan erikseen säädettäväksi, että marraskuun 2002 seurakuntavaaleissa valitut seurakuntaneuvostot ja yhteiset kirkkovaltuustot jatkaisivat ehdotetun lain mukaisina seurakuntaneuvostoina ja yhteisinä kirkkovaltuustoina sekä osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustot jatkaisivat uuden hallintomallin mukaisina seurakuntaneuvostoina vaalikauden loppuun.

Lisäksi ehdotetaan, että ehdotetun lain voimaan tullessa osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustojen valitsemat yhteiset kirkkovaltuustot jatkaisivat ehdotetun lain mukaisina yhteisinä kirkkovaltuustoina toimikautensa loppuun. Jos ennen ehdotetun lain voimaantuloa perustetaan seurakuntayhtymä, on seurakuntayhtymä muodostettava sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimielimet valittava tämän lain mukaan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki**kirkkolain muuttamisesta**

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 10 luvun 2 §:n 3 momentti sekä 11 luvun 1 §:n 2 momentti, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 7 §:n 3 momentti ja 12 §, muutetaan 8 luvun 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 momentti ja 5 §:n 1 momentti, 10 luvun 2 §:n 1 momentti, 11 luvun 1 §:n otsikko, 2 ja 3 §, 4 §:n 1 momentti, 5 §, 7 §:n 1 momentti ja 8—11 §, 13 luvun 1 § sekä 18 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 11 luvun 5 § osaksi laissa 1303/1997, 8 § laissa 347/1998, 9 § osaksi laissa 626/2003, 10 § mainitussa laissa 1303/1997 sekä 18 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta laissa 201/2000 ja 3 momentti laissa 1274/2003, sekä lisätään 7 lukuun uusi 7 § ja 8 lukuun uusi 6 §, 18 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 201/2000 ja 1274/2003, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi ja 22 luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1247/2001, uusi 4 kohta seuraavasti:

7 luku

4 §

Yleisiä säännöksiä*Ehdokkaan suostumus. Vaalikelpoisuuden rajoitus*

7 §

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän nimenkirjoitusoikeus

Kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto päättää seurakunnan ja yhteinen kirkkoneuvosto seurakuntayhtymän nimenkirjoitusoikeudesta.

Seurakuntavaaleissa ei seurakunnan luottamustoimeen saada valita tämän seurakunnan viranhaltijaa tai työsopimussuhteessa olevaa työntekijää. Jos seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, ei tämän yhtymän eikä siihen kuuluvan seurakunnan viranhaltija ja työntekijä myöskään ole vaalikelpoinen. Luottamushenkilö ei menetä vaalikelpoisuuttaan toimitilimeen, jos seurakunta tai seurakuntayhtymä ottaa hänet väliaikaisesti enintään kuuden kuukauden palvelussuhteeseen. Sen kestäessä hän ei kuitenkaan saa hoitaa luottamustointaan.

8 luku

Papinvaali ja seurakuntavaali

2 §

Seurakuntavaalit

Seurakuntavaaleissa valitaan seurakunnan kirkkovaltuuston tai seurakuntayhtymässä yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenet. Vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi samanaikaisesti kaikissa seurakunnissa, jollei 5 §:stä muuta johdu.

5 §

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Ylimääräiset seurakuntavaalit toimitetaan, kun kesken seurakunnallisen vaalikauden tapahtuu seurakuntajaon muutos, seurakuntia liitetään seurakuntayhtymään tai seurakuntayhtymä puretaan. Ylimääräisissä seurakuntavaaleissa valittujen toimikausi kestää ku-

lumassa olevan vaalikauden loppuun tai, jos vaalit toimitetaan vaalikauden viimeisenä vuonna, seuraavan vaalikauden loppuun. Kirkkohallitus voi päättää, että vaalit toimitetaan muutettua seurakuntajakoa taikka seurakuntayhtymän uutta tai muutettua perussääntöä noudattaen jo ennen kuin seurakuntajaon muutos tai perussääntö on tullut voimaan.

6 §

Keskusvaalitoimikunta

Yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävistä säädetään kirkon vaalijärjestyksessä.

10 luku

Kirkkoneuvosto

2 §

Jäsenet

Kirkkoneuvoston puheenjohtajana on kirkkoherra ja muina jäseninä varapuheenjohtaja sekä, sen mukaan kuin ohjesäännössä määrätään, vähintään 5 ja enintään 11 muuta seurakuntavaaleissa vaalikelpoista henkilöä. Valituilla jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

11 luku

Seurakuntayhtymä

1 §

Seurakuntayhtymän perustaminen

2 §

Tehtävät

Seurakuntayhtymän on hoidettava asiat, jotka koskevat yhtymään kuuluvien seura-

kuntien kirkollisverotusta, kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken sekä kirkon keskusrahastoon suoritettavia maksuja ja talousarviota, rahatoimintaa, kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja tilintarkastusta.

Seurakuntayhtymän on lisäksi hoidettava seurakuntien henkilöstöasiat, jotka koskevat

1) palkan ja työnantajasuoritusten maksamista, työnantajailmoitusten tekemistä ja palkkakirjanpitoa;

2) nimikirjanpitoa, jollei tässä laissa toisin säädetä;

3) virka- ja työehtosopimusten tekemistä ja tulkintaa sekä paikallisesti toteutettavien palkantarkistusten tekemistä tai palkantarkistuksia koskevien esitysten tekemistä kirkon sopimusvaltuuskunnalle; sekä

4) luottamusmiestoimintaa, työsuojelua, työterveyshuoltoa sekä työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa.

Seurakuntayhtymä käyttää päätösvaltaa myös yksittäistä seurakuntaa koskevissa kirkkovaltuustolle kuuluvissa asioissa, jollei päätösvaltaa ole annettu 10 §:ssä säädetyllä tavalla seurakunnille.

Seurakuntayhtymä päättää myös seurakuntien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä seurakuntien kiinteästä omaisuudesta ja sen luovuttamisesta, jollei näitä asioita ole perussäännössä annettu seurakuntien hoidettavaksi.

Seurakuntayhtymän päätettäväksi voidaan perussäännössä antaa myös muita hallintoon ja talouteen liittyviä asioita sekä siinä mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja.

3 §

Omaisuuksien ja velvoitteiden siirtyminen

Seurakuntayhtymää perustettaessa seurakuntien varat ja velvoitteet siirtyvät seurakuntayhtymälle, jollei perussäännössä määrätä, että siinä mainittu omaisuus pysyy seurakunnan omistuksessa tai hallinnassa taikka seurakunta vastaa siinä mainitusta velvoitteesta. Siirtyvän omaisuuden saantikirjana on siitä laadittu perussääntöön liitettävä luettelo.

4 §

Perussääntö

Seurakuntayhtymälle on hyväksyttävä perussääntö, jossa määrätään yhtymän hoidettavaksi annettavat tehtävät sekä annetaan muut määräykset, jotka ovat tarpeen yhtymän ja sen seurakuntien toimivallan osoittamiseksi. Kirkkovaltuustot päättävät seurakuntayhtymän muodostamisesta hyväksymällä perussäännön ja seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta tehdyn luettelon. Päätökset on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Jos seurakuntayhtymään liittyvät seurakunnat ovat tehneet omaisuuden siirtymistä koskevan sopimuksen, kirkkohallitus ei voi ilman erityisiä syitä poiketa sopimuksesta.

5 §

Perussäännön muuttaminen ja yhtymän purkamisen tai lakkaaminen

Perussäännön muuttamista tai vapaaehtoisesti muodostetun yhtymän purkamista koskevan päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmannesta saapuvilla olevista ja enemmän kuin puolet kaikista yhteisen kirkkovaltuuston jäsenistä sitä kannattaa. Jos perussäännön muutos koskee perussäännöllä määrättyjen verotulojen jakoperusteiden muuttamista seurakuntien kesken, omaisuuden siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä tai virkojen perustamista ja lakkauttamista koskevan päätösvallan siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä, perussäännön muutos on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi, jollei päätöstä ole tehty yksimielisesti.

Jos seurakuntajakoa muutetaan siten, että kaikki samaan seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat yhdistetään yhdeksi seurakunnaksi, seurakuntayhtymä lakkaa samasta ajankohdasta lukien. Seurakuntayhtymän varat ja velvoitteet siirtyvät tällöin yhdistetylle seurakunnalle. Siirtyvän omaisuuden saantikirjana on siitä laadittu kirkkohallituksen päätökseen liitettävä luettelo.

Jos seurakuntayhtymän omaisuutta on jaet-

tava perussäännön muuttamisen tai seurakuntayhtymän purkamisen johdosta eikä jaosta voida sopia, se on toimitettava noudattaen soveltuvin osin seurakuntajaon yhteydessä tapahtuvasta omaisuuden jaosta annettuja säännöksiä.

7 §

Yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet

Yhteisessä kirkkovaltuustossa on yhtymään kuuluvien seurakuntien yhteenlasketusta väkiluvusta riippuen vähintään 21 ja enintään 91 jäsentä. Jäsenmäärästä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä. Yhteinen kirkkovaltuusto voi erityisestä syystä päättää vaalikaudeksi kerrallaan, että yhteisen kirkkovaltuuston jäsenmäärä on säädettyä pienempi pariton luku, kuitenkin vähintään 11 jäsentä.

8 §

Yhteinen kirkkoneuvosto

Seurakuntayhtymän toimeenpano- ja hallintoelimenä on yhteinen kirkkoneuvosto, joka johtaa myös 2 §:n 5 momentissa mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja. Yhteisen kirkkoneuvoston kokoonpanosta säädetään kirkkojärjestyksessä.

9 §

Seurakuntaneuvosto

Seurakuntayhtymään kuuluvilla seurakunnilla on kullakin seurakuntaneuvosto. Se hoitaa ne 10 luvun 1 §:ssä mainitut kirkkoneuvoston tehtävät, jotka eivät kuulu yhteiselle kirkkoneuvostolle, sekä muut seurakuntaneuvostolle tässä laissa osoitetut tai erikseen määrättyt tehtävät. Seurakuntaneuvosto hyväksyy itselleen ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Seurakuntaneuvostoon sovelletaan myös, mitä kirkkoneuvostosta säädetään 10 luvun 2 §:n 4

momentissa ja 3 §:n 2—4 momentissa sekä 4 ja 5 §:ssä.

Seurakuntaneuvosto päättää niiden varojen käytöstä, jotka seurakunnalle osoitetaan seurakuntayhtymän talousarviossa seurakunnallista toimintaa varten, sekä käyttää seurakunnan omaisuuden omistamiseen ja hallintaan sekä sen tuottoon liittyvää päätösvaltaa.

Seurakuntaneuvostossa on puheenjohtajana kirkkoherra ja vähintään 8 ja enintään 16 muuta jäsentä. Jäsenten luvusta säädetään kirkkojärjestyksessä seurakunnan väkiluvun perusteella.

10 §

Päätösvallan siirtäminen

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösvaltaa voidaan ohje- tai johtosäännöllä siirtää säännössä mainituissa asioissa yhteiselle kirkkoneuvostolle, sen jaostolle ja yhtymän johtokunnalle sekä yhteisen kirkkovaltuuston päätöksellä seurakuntaneuvostolle. Päätösvaltaa ei kuitenkaan saa siirtää 9 luvun 1 §:n 2 momentissa eikä tämän luvun 2 §:n 1 ja 2 momentissa mainituissa asioissa lukuun ottamatta kiinteän omaisuuden luovuttamista ja viran perustamista ja lakkauttamista, joita koskevan päätösvallan siirtämisestä voidaan määrätä perussäännöllä edellä 2 §:n 4 momentin nojalla.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätösvallan siirtämisestä on vastaavasti voimassa, mitä kirkkoneuvoston päätösvallan siirtämisestä säädetään.

11 §

Toimielimiin sovellettavat säännökset

Yhteiseen kirkkovaltuustoon, yhteiseen kirkkoneuvostoon ja seurakuntayhtymän johtokuntaan sekä asioiden käsittelyyn näissä toimielimissä sovelletaan, mitä vastaavasti kirkkovaltuustosta, kirkkoneuvostosta ja seurakunnan johtokunnasta sekä asioiden käsittelyä niissä säädetään tai määrätään, jollei tästä laista tai kirkkojärjestyksestä muuta johdu. Seurakuntaneuvoston käsitel-

lessä sille uskottua yhteisen kirkkovaltuuston päätösvaltaan muutoin kuuluvaa asiaa noudatetaan, mitä vastaavasti kirkkovaltuustosta ja asioiden käsittelemisestä siellä säädetään tai määrätään.

13 luku

Seurakuntajaon muuttaminen

1 §

Aloiteoikeus

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunnan kirkkovaltuusto tai kunkin seurakunnan seurakuntaneuvosto sekä tuomiokapituli tai piispa. Jos seurakuntajaon muutostarve johtuu kuntajaon muuttamisesta tai koskee muuta kuin suomenkielistä tai ruotsinkielistä taikka kaksikielistä seurakuntaa, asian voi panna vireille myös kirkkohallitus.

18 luku

Piispa

3 §

Vaalin ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu

 Vaalissa ovat äänivaltaisia

 3) tuomiokapitulin lakimiesasessori ja maallikkojäsen;

 Arkkipiispan vaalissa ovat äänivaltaisia myös muiden hiippakuntien kirkolliskokousedustajat ja saamelaiskäräjien valitsema kirkolliskokousedustaja sekä hiippakuntavaltuustojen ja tuomiokapitulien jäsenet. Lisäksi äänivaltaisia ovat kirkkohallituksen jäsenet.

Kirkon vaalijärjestyksessä säädetään, miten äänioikeutta käytetään, jos se on samalla henkilöllä usealla perusteella.

22 luku

**Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja
kirkon sopimusvaltuuskunta**

8 §

Maksut kirkon keskusrahastolle

Jokainen seurakunta tai seurakuntayhtymä suorittaa kirkon keskusrahastoon vuosittain

4) kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan määräytyvät työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

Marraskuun 2002 seurakuntavaaleissa valitut seurakuntaneuvostot ja yhteiset kirkkoval-

tuustot jatkavat tämän lain mukaisina seurakuntaneuvostoina ja yhteisinä kirkkovaltuustoina sekä osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustot tämän lain mukaisina seurakuntaneuvostoina vaalikauden loppuun.

Tämän lain voimaan tullessa osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustojen valitsemat yhteiset kirkkovaltuustot jatkavat tämän lain mukaisina yhteisinä kirkkovaltuustoina toimikautensa loppuun.

Jos jo ennen tämän lain voimaantuloa perustetaan seurakuntayhtymä, on seurakuntayhtymä muodostettava sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimitukset valittava tämän lain mukaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuriministeri *Tanja Karpela*

Laki**kirkkolain muuttamisesta**

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 10 luvun 2 §:n 3 momentti sekä 11 luvun 1 §:n 2 momentti, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 7 §:n 3 momentti ja 12 §, *muutetaan* 8 luvun 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 momentti ja 5 §:n 1 momentti, 10 luvun 2 §:n 1 momentti, 11 luvun 1 §:n otsikko, 2 ja 3 §, 4 §:n 1 momentti, 5 §, 7 §:n 1 momentti ja 8—11 §, 13 luvun 1 § sekä 18 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 11 luvun 5 § osaksi laissa 1303/1997, 8 § laissa 347/1998, 9 § osaksi laissa 626/2003, 10 § mainitussa laissa 1303/1997 sekä 18 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta laissa 201/2000 ja 3 momentti laissa 1274/2003, sekä *lisätään* 7 lukuun uusi 7 § ja 8 lukuun uusi 6 §, 18 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 201/2000 ja 1274/2003, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi ja 22 luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1247/2001, uusi 4 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 luku

Yleisiä säännöksiä

7 §

*Seurakunnan ja seurakuntayhtymän
nimenkirjoitusoikeus**Kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto
päättää seurakunnan ja yhteinen kirkko-
neuvosto seurakuntayhtymän nimenkirjoit-
tusoikeudesta.*

8 luku

Papinvaali ja seurakuntavaali

2 §

*Seurakuntavaalit**Seurakuntavaaleissa valitaan kirkko-
valtuuston tai täydellisessä yhteistaloudessa
olevien seurakuntien yhteisen kirkkoval-
tuuston ja seurakuntaneuvoston jäsenet.
Vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi saman-*

2 §

*Seurakuntavaalit**Seurakuntavaaleissa valitaan seurakunnan
kirkkovaltuuston tai seurakuntayhtymässä
yhteisen kirkkovaltuuston ja seurakunta-
neuvoston jäsenet. Vaalit toimitetaan joka
neljäs vuosi samanaikaisesti kaikissa seura-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

aikaisesti kaikissa seurakunnissa, jollei 5 §:stä muuta johdu.

kunnissa, jollei 5 §:stä muuta johdu.

4 §

Ehdokkaan suostumus. Vaalikelpoisuuden rajoitus

Seurakuntavaaleissa ei seurakunnan luottamustoimeen saada valita tämän seurakunnan viranhaltijaa tai työsopimussuhteessa olevaa päätoimista työntekijää eikä seurakuntayhtymän yhteiseen kirkkovaltuustoon tämän yhtymän tai siihen kuuluvan seurakunnan viranhaltijaa tai työsopimussuhteessa olevaa päätoimista työntekijää.

Seurakuntavaaleissa ei seurakunnan luottamustoimeen saada valita tämän seurakunnan viranhaltijaa tai työsopimussuhteessa olevaa työntekijää. Jos seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, ei tämän yhtymän eikä siihen kuuluvan seurakunnan viranhaltija ja työntekijä myöskään ole vaalikelpoisuuttaan toimieliimeen, jos seurakunta tai seurakuntayhtymä ottaa hänet väliaikaisesti enintään kuuden kuukauden palvelusuhteeseen. Sen kestäessä hän ei kuitenkaan saa hoitaa luottamustointa.

5 §

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Ylimääräiset seurakuntavaalit toimitetaan, kun kesken seurakunnallisen vaalikauden tapahtuu seurakuntajaon muutos, seurakuntia liitetään täydelliseen yhteistalouteen, yhteistalouden muotoa muutetaan tai yhteistalous lopetetaan. Ylimääräisissä seurakuntavaaleissa valittujen toimikausi kestää kulumassa olevan vaalikauden loppuun tai, jos vaalit toimitetaan vaalikauden viimeisenä vuonna, seuraavan vaalikauden loppuun. Kirkkohallitus voi päättää, että vaalit toimitetaan muutettua seurakuntajakoa taikka seurakuntayhtymän uutta tai muutettua perussääntöä noudattaen jo ennen kuin seurakuntajaon muutos tai perussääntö on tullut voimaan.

5 §

Poikkeukselliset seurakuntavaalit

Ylimääräiset seurakuntavaalit toimitetaan, kun kesken seurakunnallisen vaalikauden tapahtuu seurakuntajaon muutos, seurakuntia liitetään seurakuntayhtymään tai seurakuntayhtymä puretaan. Ylimääräisissä seurakuntavaaleissa valittujen toimikausi kestää kulumassa olevan vaalikauden loppuun tai, jos vaalit toimitetaan vaalikauden viimeisenä vuonna, seuraavan vaalikauden loppuun. Kirkkohallitus voi päättää, että vaalit toimitetaan muutettua seurakuntajakoa taikka seurakuntayhtymän uutta tai muutettua perussääntöä noudattaen jo ennen kuin seurakuntajaon muutos tai perussääntö on tullut voimaan.

6 §

Keskusvaalitoimikunta

Yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävistä säädetään kirkon vaalijärjestyksessä.

10 luku

Kirkkoneuvosto

2 §

Jäsenet

Kirkkoneuvoston puheenjohtajana on kirkkoherra ja muina jäseninä varapuheenjohtaja sekä, sen mukaan kuin ohjesäännössä määrätään, vähintään 5 ja enintään 11 muuta henkilöä. Valituilla jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

Kirkkoneuvoston valituista jäsenistä saa enintään puolet olla kirkkovaltuuston jäseniä. Varapuheenjohtajaksi ei saa valita tämän seurakunnan viranhaltijaa.

2 §

Jäsenet

Kirkkoneuvoston puheenjohtajana on kirkkoherra ja muina jäseninä varapuheenjohtaja sekä, sen mukaan kuin ohjesäännössä määrätään, vähintään 5 ja enintään 11 muuta seurakuntavaaleissa vaalikelpoista henkilöä. Valituilla jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

(3 mom. kumotaan)

11 luku

Seurakuntayhtymä

1 §

Perustaminen ja yhteistalouden muoto

Yhtymään kuuluvien seurakuntien on hoidettava 2 §:ssä mainitut ja perussäännössä määrättävät asiat joko täydellisessä tai osittaisessa yhteistaloudessa.

2 §

Tehtävät

Seurakuntayhtymän on hoidettava asiat, jotka koskevat yhtymään kuuluvien seurakuntien kirkollisverotusta, kirkollisverojen

1 §

Seurakuntayhtymän perustaminen

(2 mom. kumotaan)

2 §

Tehtävät

Seurakuntayhtymän on hoidettava asiat, jotka koskevat yhtymään kuuluvien seurakuntien kirkollisverotusta, kirkollisverojen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken sekä kirkon keskusrahastoon suoritettavia maksuja.

Seurakuntayhtymän on hoidettava myös seurakuntien rahatoimi, kirjanpito ja tilintarkastus. Jos seurakunnat ovat osittaisessa yhteistaloudessa, rahatoimi ja kirjanpito voidaan perussäännössä mainitulla tavalla jättää seurakuntien hoidettavaksi.

Seurakuntayhtymän hoidettavaksi voidaan perussäännössä antaa myös hallintoon ja talouteen liittyviä asioita sekä siinä mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja.

3 §

Omaisuuksien siirtyminen

Jos muodostettavan seurakuntayhtymän seurakunnat liittyvät täydelliseen yhteistalouteen, seurakuntien omaisuus siirtyy seurakuntayhtymälle, jollei 2 momentista muuta johdu. Jos seurakunnat liittyvät osittaiseen yhteistalouteen, seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta päätetään 4 §:ssä säädetyllä tavalla. Siirtyvän omaisuuden saantokirjana on siitä laadittu perussääntöön liitettävä luettelo.

ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken sekä kirkon keskusrahastoon suoritettavia maksuja ja talousarviota, rahatoimintaa, kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja tilintarkastusta.

Seurakuntayhtymän on lisäksi hoidettava seurakuntien henkilöstöasiat, jotka koskevat

1) palkan ja työnantajasuoritusten maksamista, työnantajailmoitusten tekemistä ja palkkakirjanpitoa;

2) nimikirjanpitoa, jollei tässä laissa toisin säädetä;

3) virka- ja työehtosopimusten tekemistä ja tulkintaa sekä paikallisesti toteutettavien palkantarkistusten tekemistä tai palkantarkistuksia koskevien esitysten tekemistä kirkon sopimusvaltuuskunnalle; sekä

4) luottamusmiestoimintaa, työsuojelua, työterveyshuoltoa sekä työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa.

Seurakuntayhtymä käyttää päätösvaltaa myös yksittäistä seurakuntaa koskevissa kirkkovaltuustolle kuuluvissa asioissa, jollei päätösvaltaa ole annettu 10 §:ssä säädetyllä tavalla seurakunnille.

Seurakuntayhtymä päättää myös seurakuntien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä seurakuntien kiinteästä omaisuudesta ja sen luovuttamisesta, jollei näitä asioita ole perussäännössä annettu seurakuntien hoidettavaksi.

Seurakuntayhtymän päätettäväksi voidaan perussäännössä antaa myös muita hallintoon ja talouteen liittyviä asioita sekä siinä mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja.

3 §

Omaisuuksien ja velvoitteiden siirtyminen

Seurakuntayhtymää perustettaessa seurakuntien varat ja velvoitteet siirtyvät seurakuntayhtymälle, jollei perussäännössä määrätä, että siinä mainittu omaisuus pysyy seurakunnan omistuksessa tai hallinnassa taikka seurakunta vastaa siinä mainitusta velvoitteesta. Siirtyvän omaisuuden saantokirjana on siitä laadittu perussääntöön liitettävä luettelo.

Perussäännössä voidaan määrätä, että myös täydelliseen yhteistalouteen liittyvälle tai yhteistaloudessa olevalle seurakunnalle lahjoitettu tai testamentilla annettu taikka seurakunnan lahjoitusvaroin hankkima omaisuus pysyy seurakunnan omistuksessa tai hallinnassa.

4 §

Perussääntö

Seurakuntayhtymälle on hyväksyttävä perussääntö, jossa määrätään *ainakin yhteistalouden muoto sekä* yhtymän hoidettavaksi annettavat tehtävät. Kirkkovaltuustot päättävät seurakuntayhtymän muodostamisesta hyväksymällä perussäännön ja seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta tehdyn luettelon. Päätökset on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Jos *osittaiseen yhteistalouteen* liittyvät seurakunnat ovat tehneet omaisuuden siirtymistä koskevan sopimuksen, kirkkohallitus ei voi ilman erityisiä syitä poiketa sopimuksesta.

5 §

Perussäännön muuttaminen ja yhtymän purkaminen

Seurakuntayhtymän perussäännön muuttamista tai yhtymän purkamista koskevan päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmannesta saapuvilla olevista ja enemmän kuin puolet kaikista yhteisen kirkkovaltuuston jäsenistä sitä kannattaa. *Yhtymän purkamista koskeva päätös sekä sellainen perussäännön muuttamista koskeva päätös, jolla muutetaan yhteistalouden muotoa, on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi.*

(2 mom. kumotaan)

4 §

Perussääntö

Seurakuntayhtymälle on hyväksyttävä perussääntö, jossa määrätään yhtymän hoidettavaksi annettavat tehtävät *sekä annetaan muut määräykset, jotka ovat tarpeen yhtymän ja sen seurakuntien toimivallan osoittamiseksi.* Kirkkovaltuustot päättävät seurakuntayhtymän muodostamisesta hyväksymällä perussäännön ja seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta tehdyn luettelon. Päätökset on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Jos *seurakuntayhtymään* liittyvät seurakunnat ovat tehneet omaisuuden siirtymistä koskevan sopimuksen, kirkkohallitus ei voi ilman erityisiä syitä poiketa sopimuksesta.

5 §

Perussäännön muuttaminen ja yhtymän purkaminen tai lakkaaminen

Perussäännön muuttamista tai vapaaehtoisesti muodostetun yhtymän purkamista koskevan päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmannesta saapuvilla olevista ja enemmän kuin puolet kaikista yhteisen kirkkovaltuuston jäsenistä sitä kannattaa. *Jos perussäännön muutos koskee perussäännöllä määrättyjen verotulojen jakoperusteiden muuttamista seurakuntien kesken, omaisuuden siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä tai virkojen perustamista ja lakkauttamista koskevan päätösvallan siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä, perussäännön muutos on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi, jollei päätöstä ole tehty yksimielisesti.*

Jos seurakuntayhtymän omaisuutta on jätettävä perussäännön muuttamisen tai seurakuntayhtymän purkamisen johdosta eikä jaosta voida sopia, se on toimitettava noudattaen soveltuvin osin seurakuntajaon yhteydessä tapahtuvasta omaisuuden jaosta annettuja säädöksiä.

Jos seurakuntajakoa muutetaan siten, että kaikki samaan seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat yhdistetään yhdeksi seurakunnaksi, seurakuntayhtymä lakkaa samasta ajankohdasta lukien. Seurakuntayhtymän varat ja velvoitteet siirtyvät tällöin yhdistetylle seurakunnalle. Siirtyvän omaisuuden saantokirjana on siitä laadittu kirkkohallituksen päätökseen liitettävä luettelo.

Jos seurakuntayhtymän omaisuutta on jätettävä perussäännön muuttamisen tai seurakuntayhtymän purkamisen johdosta eikä jaosta voida sopia, se on toimitettava noudattaen soveltuvin osin seurakuntajaon yhteydessä tapahtuvasta omaisuuden jaosta annettuja säännöksiä.

6 §

Päätösvalta

Jos seurakunnat ovat täydellisessä yhteistaloudessa, käyttää yhteinen kirkkovaltuusto päätösvaltaa myös yksittäistä seurakuntaa koskevissa kirkkovaltuustolle kuuluvissa asioissa, mikäli päätösvaltaa ei ole annettu seurakuntaneuvostolle.

Jos seurakunnat ovat osittaisessa yhteistaloudessa, yksittäisen seurakunnan päätösvaltaa käyttää sen oma kirkkovaltuusto, jollei asiaa ole perussäännössä määrätty seurakuntayhtymän hoidettavaksi.

(2 mom. kumotaan)

(3 mom. kumotaan)

7 §

Yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet

Yhteisessä kirkkovaltuustossa on yhtymään kuuluvien seurakuntien yhteenlasketusta väkiluvusta riippuen vähintään 21 ja enintään 91 jäsentä. Jäsenmäärästä määrätään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Jos seurakunnat ovat osittaisessa yhteistaloudessa, yhteiseen kirkkovaltuustoon

7 §

Yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet

Yhteisessä kirkkovaltuustossa on yhtymään kuuluvien seurakuntien yhteenlasketusta väkiluvusta riippuen vähintään 21 ja enintään 91 jäsentä. Jäsenmäärästä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä. *Yhteinen kirkkovaltuusto voi erityisestä syystä päättää vaalikaudeksi kerrallaan, että yhteisen kirkkovaltuuston jäsenmäärä on säädettyä pienempi pariton luku, kuitenkin vähintään 11 jäsentä.*

(3 mom. kumotaan)

kustakin seurakunnasta tulevat jäsenet ja varajäsenet valitsee seurakunnan kirkkovaltuusto.

8 §

Yhteinen kirkkoneuvosto

Seurakuntayhtymän toimeenpano- ja hallintoelimenä on yhteinen kirkkoneuvosto, joka johtaa myös 2 §:n 3 momentissa mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja. *Se voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävät määrätään kirkon vaalijärjestyksessä.* Yhteisen kirkkoneuvoston kokoonpanosta määrätään kirkkojärjestyksessä.

9 §

Seurakuntaneuvosto

Täydellisessä yhteistaloudessa olevilla seurakunnilla on kullakin seurakuntaneuvosto. Se hoitaa ne 10 luvun 1 §:ssä mainitut kirkkoneuvoston tehtävät, jotka eivät kuulu seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkoneuvostolle, sekä muut seurakuntaneuvostolle tässä laissa osoitetut tai erikseen määrättyt tehtävät. Seurakuntaneuvosto hyväksyy itselleen ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Seurakuntaneuvostoon sovelletaan myös mitä kirkkoneuvostosta on säädetty 10 luvun 2 §:n 4 momentissa sekä 4 ja 5 §:ssä.

Seurakuntaneuvosto päättää niiden varojen käytöstä, jotka seurakunnalle osoitetaan seurakuntayhtymän talousarviossa seurakunnallista toimintaa varten, sekä käyttää 3 §:n 2 momentissa mainitun omaisuuden omistamiseen ja hallintaan sekä sen tuottoon liittyvää päätösvaltaa.

Seurakuntaneuvostossa on puheenjohtajana kirkkoherra ja vähintään 6 ja enintään 14 muuta jäsentä. Jäsenten luku määrätään kirkkojärjestyksessä seurakunnan väkiluvun perusteella.

8 §

Yhteinen kirkkoneuvosto

Seurakuntayhtymän toimeenpano- ja hallintoelimenä on yhteinen kirkkoneuvosto, joka johtaa myös 2 §:n 5 momentissa mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja. Yhteisen kirkkoneuvoston kokoonpanosta *säädetään kirkkojärjestyksessä.*

9 §

Seurakuntaneuvosto

*Seurakuntayhtymään kuuluvilla seurakunnilla on kullakin seurakuntaneuvosto. Se hoitaa ne 10 luvun 1 §:ssä mainitut kirkkoneuvoston tehtävät, jotka eivät kuulu yhteiselle kirkkoneuvostolle, sekä muut seurakuntaneuvostolle tässä laissa osoitetut tai erikseen määrättyt tehtävät. Seurakuntaneuvosto hyväksyy itselleen ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Seurakuntaneuvostoon sovelletaan myös, mitä kirkkoneuvostosta *säädetään* 10 luvun 2 §:n 4 momentissa ja 3 §:n 2—4 momentissa sekä 4 ja 5 §:ssä.*

Seurakuntaneuvosto päättää niiden varojen käytöstä, jotka seurakunnalle osoitetaan seurakuntayhtymän talousarviossa seurakunnallista toimintaa varten, sekä käyttää *seurakunnan* omaisuuden omistamiseen ja hallintaan sekä sen tuottoon liittyvää päätösvaltaa.

Seurakuntaneuvostossa on puheenjohtajana kirkkoherra ja vähintään 8 ja enintään 16 muuta jäsentä. Jäsenten *luvusta säädetään* kirkkojärjestyksessä seurakunnan väkiluvun perusteella.

10 §

Päätösvallan siirtäminen

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösvaltaa voidaan ohje- tai johtosäännöllä siirtää säännössä mainituissa asioissa yhteiselle kirkkoneuvostolle, sen jaostolle ja yhtymän johtokunnalle sekä yhteisen kirkkovaltuuston päätöksellä seurakuntaneuvostolle. Päätösvaltaa ei kuitenkaan saa siirtää 9 luvun 1 §:n 2 momentissa mainituissa asioissa.

11 §

Toimielimiin sovellettavat säännökset

Yhteiseen kirkkovaltuustoon, yhteiseen kirkkoneuvostoon ja seurakuntayhtymän johtokuntiin sekä asioiden käsittelyyn näissä toimielimissä sovelletaan, mitä vastaavasti kirkkovaltuustosta, kirkkoneuvostosta ja seurakunnan johtokunnista sekä asioiden käsittelemisestä niissä on säädetty tai määrätty, jollei tästä laista tai kirkkojärjestyksestä muuta johdu.

12 §

Tulojen jakaminen osittaisessa yhteistaloudessa

Osittaisessa yhteistaloudessa oleville seurakunnille tulevat kirkollisverot ja muut yhteiset tulot jaetaan ensin yhtymän ja sen

10 §

Päätösvallan siirtäminen

Yhteisen kirkkovaltuuston päätösvaltaa voidaan ohje- tai johtosäännöllä siirtää säännössä mainituissa asioissa yhteiselle kirkkoneuvostolle, sen jaostolle ja yhtymän johtokunnalle sekä yhteisen kirkkovaltuuston päätöksellä seurakuntaneuvostolle. Päätösvaltaa ei kuitenkaan saa siirtää 9 luvun 1 §:n 2 momentissa eikä tämän luvun 2 §:n 1 ja 2 momentissa mainituissa asioissa lukuun ottamatta kiinteän omaisuuden luovuttamista ja viran perustamista ja lakkauttamista, joita koskevan päätösvallan siirtämisestä voidaan määrätä perussäännöllä edellä 2 §:n 4 momentin nojalla.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätösvallan siirtämisestä on vastaavasti voimassa, mitä kirkkoneuvoston päätösvallan siirtämisestä säädetään.

11 §

Toimielimiin sovellettavat säännökset

Yhteiseen kirkkovaltuustoon, yhteiseen kirkkoneuvostoon ja seurakuntayhtymän johtokuntaan sekä asioiden käsittelyyn näissä toimielimissä sovelletaan, mitä vastaavasti kirkkovaltuustosta, kirkkoneuvostosta ja seurakunnan johtokunnasta sekä asioiden käsittelemisestä niissä säädetään tai määrätään, jollei tästä laista tai kirkkojärjestyksestä muuta johdu. *Seurakuntaneuvoston käsitellessä sille uskottua yhteisen kirkkovaltuuston päätösvaltaan muutoin kuuluvaa asiaa noudatetaan, mitä vastaavasti kirkkovaltuustosta ja asioiden käsittelemisestä siellä säädetään tai määrätään.*

12 §

Tulojen jakaminen osittaisessa yhteistaloudessa

(kumotaan)

seurakuntien kesken sekä seurakunnille tuleva osuus seurakuntien kesken yhteisen kirkkovaltuuston päättämien perusteiden mukaan. Päätös on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

13 luku

Seurakuntajaon muuttaminen

1 §

Aloiteoikeus

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voivat tehdä seurakunnan kirkkovaltuusto ja seurakuntayhtymässä kunkin seurakunnan seurakuntaneuvosto sekä tuomiokapituli tai piispa. Jos seurakuntajaon muutos johtuu kuntajaon muuttamisesta, asian voi panna vireille myös kirkkohallitus,

1 §

Aloiteoikeus

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunnan kirkkovaltuusto tai kunkin seurakunnan seurakuntaneuvosto sekä tuomiokapituli tai piispa. Jos seurakuntajaon muutostarve johtuu kuntajaon muuttamisesta tai koskee muuta kuin suomenkielistä tai ruotsinkielistä taikka kaksikielistä seurakuntaa, asian voi panna vireille myös kirkkohallitus.

18 luku

Piispa

3 §

Vaalin ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu

Vaalissa ovat äänivaltaisia

3) tuomiokapitulin lakimiesasessori;

Arkipiispan vaalissa ovat äänivaltaisia myös muiden hiippakuntien tuomiokapitulien jäsenet sekä kirkolliskokoukseen hiippakunnista valitut edustajat ja saamelaiskäräjien valitsema edustaja.

Vaalissa ovat äänivaltaisia

3) tuomiokapitulin lakimiesasessori ja maallikkojäsen;

Arkipiispan vaalissa ovat äänivaltaisia myös muiden hiippakuntien kirkolliskokousedustajat ja saamelaiskäräjien valitsema kirkolliskokousedustaja sekä hiippakuntavaltuustojen ja tuomiokapitulien jäsenet. Lisäksi äänivaltaisia ovat kirkkohallituksen jäsenet.

Kirkon vaalijärjestyksessä säädetään, miten äänioikeutta käytetään, jos se on samalla henkilöllä usealla perusteella.

22 luku

Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon sopimusvaltuuskunta

8 §

Maksut kirkon keskusrahastolle

Jokainen seurakunta tai seurakuntayhtymä suorittaa kirkon keskusrahastoon vuosittain

4) kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan määräytyvät työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Marraskuun 2002 seurakuntavaaleissa valitut seurakuntaneuvostot ja yhteiset kirkkovaltuustot jatkavat tämän lain mukaisina seurakuntaneuvostoina ja yhteisinä kirkkovaltuustoina sekä osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustot tämän lain mukaisina seurakuntaneuvostoina vaalikauden loppuun.

Tämän lain voimaan tullessa osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustojen valitsemat yhteiset kirkkovaltuustot jatkavat tämän lain mukaisina yhteisinä kirkkovaltuustoina toimikautensa loppuun.

Jos jo ennen tämän lain voimaantuloa perustetaan seurakuntayhtymä, on seurakuntayhtymä muodostettava sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimielimet valittava tämän lain mukaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.